

3. Пацурія Н. Формування страхового законодавства: історичний аспект і перспективи розвитку / Н. Пацурія // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2006. – Вип. 72/73. – С. 76–79.

4. Про умови та оплату праці позаштатних страхових агентів : Інструкція Головного управління державного страхування СРСР від 14 грудня 1984 р. № 182 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>.

5. Про заходи щодо подальшого розвитку державного страхування та підвищення якості роботи страхових органів : Постанова Ради Міністрів СРСР від 30 серпня 1984 р. № 932 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>.

6. Про умови праці позаштатних страхових агентів : Постанова Ради Міністрів СРСР від 15 жовтня 1949 р. № 4803 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>.

7. Про роботу позаштатних страхових агентів : Інструкція Міністерства фінансів СРСР від 16 травня 1959 р. № 135 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ligazakon.ua/>.

8. Про страхування : Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 р. № 47-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 29. – Ст. 320.

9. Про страхування : Закон України від 07 березня 1996 р. № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.

10. Про порядок провадження діяльності страховими посередниками : Постанова Кабінету Міністрів від 18 грудня 1996 р. № 1523 // Зібрання постанов уряду України. – 1996. – № 21. – Ст. 590.

11. Резнікова В.В. Посередництво на страховому ринку України / В.В. Резнікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.info-prensa.com/article-352.html>.

12. Про затвердження Інструкції про порядок сертифікації страхових брокерів, ведення державного реєстру страхових брокерів та регулювання їх діяльності : Наказ Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю від 26 жовтня 1999 р. № 78 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 8. – Ст. 55.

13. Про затвердження Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів і ведення державного реєстру страхових та перестрахових брокерів : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг від 28 травня 2004 р. № 736 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 26. – Ст. 116.

14. Фурман В.М. Страховий ринок України : стан, проблеми розвитку та шляхи їх розв'язання / В.М. Фурман // Фінанси України. – 2004. – № 12. – С. 131–140.

15. Директива 2002/92 ЄС Європейського Парламенту та Ради про посередництво у страхуванні від 09 грудня 2002 р. // Official Journal. – L 9. – 15.01.2003. – Р. 3–10.

16. Про затвердження Програми розвитку страхового ринку України на 2001–2004 роки : Постанова Кабінету Міністрів від 02 лютого 2001 р. № 98 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 6. – Ст. 17.

17. Про схвалення Концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2005 р. № 369-р // Офіційний вісник України. – 2005. – № 35. – Ст. 101.

18. Галагуза Н.Ф. Страховое посредничество: значение, формы, перспективы : автореф. дисс. ... канд. экон. наук : спец. 08.00.10 / Н.Ф. Галагуза. – М., 2001. – 24 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dissertat.com/content/strakhovoe-posrednichestvo-znachenie-formy-perspektivy>.

УДК 346.7 341.1/8

ПРОМИСЛОВЕ БУДІВНИЦТВО В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Гриценко Г.М., к. ю. н.,
доцент кафедри господарського права
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

У статті розглянуто процес імплементації норм і правил Європейського Союзу в законодавство України, його правове забезпечення та окремі супутні проблеми. Визначено конкретні пріоритети й орієнтири подальшої роботи з імплементації норм і правил Європейського Союзу в законодавство України на засадах положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом відповідно до пріоритетів, які стоять перед економікою України в найближчій перспективі.

Ключові слова: промислове будівництво, законодавство Європейського Союзу, імплементація, технічне регулювання.

В статье рассмотрен процесс имплементации норм и правил Европейского Союза в законодательство Украины, его правовое обеспечение и отдельные сопутствующие проблемы. Определены конкретные приоритеты и ориентиры дальнейшей работы по имплементации норм и правил Европейского Союза в законодательство Украины в рамках положений Соглашения об ассоциации с Европейским Союзом в соответствии с приоритетами, которые стоят перед экономикой Украины в ближайшей перспективе.

Ключевые слова: промышленное строительство, законодательство Европейского Союза, имплементация, техническое регулирование.

Grytsenko G.M. INDUSTRIAL BUILDING IN UKRAINE: LEGAL ISSUES IN THE CONTEXT OF INTEGRATION

The article describes the process of implementing rules and regulations of the EU legislation of Ukraine, its legal security and individual along with the associated problems. To identify specific priorities and guidelines for further work on the implementation of EU rules and regulations in the legislation of Ukraine in the framework of the provisions of the Association Agreement with the EU in accordance with the priorities facing the Ukrainian economy in the near term.

Key words: industrial construction, EU legislation, implementation, technical regulations.

Постановка проблеми. Наявність значного промислового потенціалу України та бажання втриматися на ринках продукції, на яких традиційно присутні вітчизняні підприємства, а також прагнення завоювати нові ринки, розширити товарну номенклатуру експорту вимагає постійного оновлення виробничих фондів, розширення діючих підприємств шляхом реконструкції або будівництва нових приміщень, цехів (об'єктів нерухомості). У січні–липні 2015 р. підприємствами країни виконано будівельних робіт на суму 24,9 млрд грн. У цю цифру входить вся сума виконаних будівельних робіт як у секторі житлового та інфраструктурного будівництва, так і промислового, яке може виконуватись як підрядним, так і господарським способами. Однак при цьому констатуємо скорочення за зазначений період будівництва нежитлових будівель на 33,7%. Нове будівництво, реконструкція й технічне переозброєння становили 83,2% від загального обсягу виконаних будівельних робіт [1]. Постає низка питань: які існують правові можливості для збільшення обсягів виконаних будівельних робіт і які перспективи розвитку законодавства у сфері промислового будівництва, адже саме промислове будівництво є джерелом підвищення зайнятості для всіх професій регіону та держави загалом?

Інтеграційні прагнення України, у тому числі й щодо адаптації законодавства до вимог Європейського Союзу (далі – ЄС), уже призвели до повсякденного впровадження нових будівельних норм і технологій, будівельних матеріалів нового зразка як імпортного, так і вітчизняного будівництва. Активне кредитування інституціями ЄС (передусім Європейським банком реконструкції та розвитку) інфраструктурних і окремих промислових будівництв стало можливим передусім завдяки роботі щодо реформування законодавства, підвищення його прозорості й адекватності в регулюванні відносин, що склалися. На розвиток цих позитивних тенденцій зараз спрямовано роботу Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України й Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Наявність декларативних планів імплементації й відсутність конкретних нормативно-правових актів, які вирішують поставлені завдання в заздалегідь визначені строки потребують звернення до теми дослідження законодавства ЄС у сфері будівництва, його порівняння з вітчизняними аналогами, дослідження принципів і завдань регулювання, виявлення кола відносин, які варто врегулювати за взірцями ЄС. Актуальності такого дослідження додає те, що з 01.01.2016 р. набуває чинності «економічна частина» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію з ЄС).

Ступінь розробленості проблеми. Проблема як порівняльно-правових досліджень права ЄС у сфері будівництва, так і розвитку

правового забезпечення організації і здійснення промислового будівництва не знаходила широкого висвітлення на сторінках вітчизняних наукових юридичних видань. Усе ж на увагу заслуговують праці І. Миронець [2], В. Старостина [3], О. Квасніцької [4] та ін. Але констатуємо брак робіт такого спрямування, зважаючи на актуальність дослідження.

Метою статті є аналіз напрямів імплементації норм ЄС до законодавства України у сфері промислового будівництва відповідно до положень Угоди про асоціацію з ЄС.

Виклад основного матеріалу. Процес гармонізації будівельного законодавства в Європі почався між 1991 і 1993 рр., коли була створена спеціальна комісія GAIPEC (Groupe des Associations InterProfessionnelles Europeennes de la Construction), до якої увійшли представники як будівельного сектора економіки (саморегульовані організації, галузеві організації підприємців-будівельників, окремі найбільші будівельні корпорації), страхових компаній, так і окремих органів державних влади. Завданням комісії було створення умов для можливої гармонізації режимів страхування відповідальності різних учасників будівельного ринку. Приблизно з такою самою проблемою сьогодні стикнулася Україна. Розроблений у межах роботи комісії GAIPEC інструментарій дав змогу сформувати гармонізований масив законодавства ЄС, імплементацію якого намагається здійснити й Україна.

З метою гармонізації норм законодавства країн-засновників ЄС були детально проаналізовані чотири аспекти забезпечення відповідальності в будівельному процесі: процес приймання будівельних робіт, відповідальність різних учасників у ході будівельного процесу, юридичні гарантії, що надаються різними учасниками будівельного процесу, фінансове покриття збитків. Підсумком роботи групи стало вироблення спільних пропозицій щодо страхування відповідальності, які лягли в основу ст. 23 Директиви 2006/123/ЄС «Про послуги на внутрішньому ринку» [5]. Директива 2006/123/ЄС регулює правові відносини у сфері страхування відповідальності будівельними організаціями країн-членів ЄС і встановлює принципи, що гарантують високу якість будівельних робіт. Зокрема, ст. 23 визначає загальні правила, застосовні до страхування професійної відповідальності й надання фінансової гарантії при заподіянні збитку здоров'ю, безпеці третіх осіб або банкрутства забудовника.

Проте в силу того, що природа будівельних ринків і діючих на них режимів забезпечення відповідальності в різних країнах ЄС дуже різняться, визнання страхового забезпечення або фінансових гарантій кредитних організацій між учасниками будівельного процесу, зареєстрованими в різних державах-членах ЄС, значно ускладнене. Однак саме розробки в межах цього процесу можуть на сьогодні становити науковий інтерес для подальших досліджень.

З урахуванням вищезазначеного розглянемо основні положення процесу імплементації

тації норм ЄС до законодавства України у сфері капітального будівництва, у тому числі й у промисловості. Процес імплементації відбувається на засадах положень ст. 56 та п. 2.23 Додатку III Угоди про асоціацію з ЄС із завершенням строку імплементації у 2020 р., також відповідно до п. п. 89 і 90 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію з ЄС на 2014–2017 рр., затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 847-р [6].

Технічне регулювання в будівництві посідає особливе місце, що підтверджується прийняттям окремого Закону України «Про будівельні норми» від 05.11.2009 р. № 1704-VI [7]. Найбільш важливими в плані імплементації актів законодавства ЄС із питань технічного регулювання в будівництві є такі :1) Регламент (ЄС) № 305/2011 Європейського Парламенту та Ради від 09.03.2011 р., що встановлює гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів і скасовує Директиву Ради 89/106/ЄЕС [8]; 2) Імплементаційний Регламент Комісії (ЄС) № 1062/2013 від 30.10.2013 р. щодо формату Європейської технічної оцінки будівельної продукції; 3) Делегований Регламент Комісії (ЄС) № 157/2014 від 30.10.2013 р. щодо умов складання декларації про відповідність будівельних виробів для оприлюднення на веб-сайті.

Зауважимо, що тенденцією розвитку законодавства ЄС у сфері будівництва є підвищення доступності інформації про товари (будівельні матеріали, їхні властивості, якість тощо), роботи й послуги. Окрім цього, метою імплементації Регламенту (ЄС) № 305/2011 є встановлення основних вимог до будівель і споруд протягом усього життєвого циклу й процедур технічної апробації будівельних виробів з метою їх розміщення на ринку, а також до суб'єктів, що беруть участь у процедурах технічної апробації та декларування будівельної продукції. Основними ж завданнями імплементації є такі: 1) підвищення безпеки експлуатації будівель і споруд; 2) підвищення якості будівельних виробів, а також конкурентоспроможності національних виробників на внутрішньому й зовнішньому ринках; 3) поширення дії нормативної бази в будівництві на весь життєвий цикл будівель і споруд; 4) введення додаткової вимоги до споруд щодо раціонального використання ресурсів; 5) встановлення в актах законодавства України механізмів визначення суттєвих характеристик технічних показників будівельних виробів стосовно основних вимог до будівель і споруд, вимог до регламентних технічних умов, які є національним стандартом або технічним свідоцтвом; 6) визначення зобов'язань суб'єктів господарювання (виробників, імпортерів, уповноважених представників), що розміщують на ринку будівельні вироби; 7) адаптація української організаційної структури системи технічного регулювання в будівництві до європейської; 8) спрощення для виробника процедур технічної апробації для продукції, на яку отримане технічне свідоцтво іншим виробником; 9) встановлення єдиної форми декларації технічних показників будівельної продукції.

Метою імплементації Регламенту Комісії (ЄС) № 1062/2013 є уніфікація документації, яка надається за результатами здійснення процедур з оцінювання відповідності. Основними ж завданнями імплементації є такі: 1) встановлення вимог до оформлення та змісту технічного оцінювання, яке необхідне виробнику для складання декларації робочих характеристик будівельної продукції, у разі якщо ця продукція не охоплена або не повною мірою охоплена гармонізованими стандартами.

Метою імплементації Регламенту Комісії (ЄС) № 157/2014 є забезпечення можливості широкого кола споживачів отримувати достовірну інформацію про будівельні вироби, розміщені на ринку. Основними завданнями імплементації Регламенту Комісії (ЄС) № 157/2014 є такі: встановлення умов для оприлюднення декларації робочих характеристик будівельної продукції на веб-сайтах, гарантій її доступності й ідентифікації електронної та паперової форм декларації за допомогою унікального ідентифікаційного коду продукції, забезпечення наявності такої інформації на веб-сайті протягом встановленого терміну.

Однак варто зазначити, що поки що не розроблено конкретних проектів нормативно-правових актів щодо імплементації розглянутих нормативних ініціатив ЄС. Стимулюванню промислового будівництва в Плані законодавчого забезпечення реформ в Україні відведено досить скромне місце: передбачено розробити й прийняти всього два профільних акти – Закон України «Про енергетичну ефективність будівель» (II квартал 2015 р./2016 р.) і Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гармонізації з нормами законодавства ЄС основних вимог до будівель та споруд та розвитку ринку будівельних виробів» (IV квартал 2015 р. 2016 р.) [9]. В обох випадках відповідальним за цю роботу є Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства Верховної Ради України. Перший проект покликаний реалізувати вимоги директив ЄС щодо енергетичних характеристик будівель, у тому числі в частині встановлення мінімальних вимог до енергетичної ефективності будівель, будівництва будівель із майже нульовим рівнем споживання енергії, запровадження механізмів енергетичної сертифікації будівель, визначення принципів державної підтримки заходів щодо енергоефективності. Другий – зменшення споживання енергоресурсів, підвищення енергоефективності країни, розвиток ринку енергоефективного обладнання. Ще кілька законопроектів подані на розгляд ВР України різними суб'єктами законодавчої ініціативи, однак не включені в цей План.

Відсутність більш-менш розгорнутого Плану імплементації законодавства ЄС, окрім стримування інвестицій, має наслідком ще й призупинення реалізації окремих важливих проектів, наприклад, в енергетиці, зокрема щодо спорудження міні-ГЕС і міні-ТЕЦ в Україні. В економіко-правовій літературі такі теми майже не висвітлено, однак

наявні супутні проблеми (тарифоутворення, вплив на довкілля тощо) та проблеми правового забезпечення самого спорудження є досить актуальними. Прагнення енергонебезпечності, завдання щодо зниження тарифів для промисловості, підвищення надійності місцевих енергосистем (на рівні частин районів, селищ) видається можливим реалізувати за рахунок будівництва саме таких ГЕС. Загалом проблеми при спорудженні міні-ГЕС на теренах СНД є спільними: це і створення кредитних механізмів, екологічний аудит проектів, розроблення адаптованих до вимог ЄС методик економічного оцінювання, будівельних норм і використання сертифікованих будматеріалів, а також вироблення критеріїв до пакета нормативно-технічної документації, де були б детально прописані й ураховані всі моменти та специфічні особливості об'єктів малої енергетики, що проектуються. Також перспективним напрямом є розроблення будівельних норм щодо спорудження міні-ТЕЦ. У цьому вітчизняне законодавство відстає, наприклад, від законодавства Республіки Білорусь [10]. Такий досвід знадобився би, наприклад, у разі необхідності швидко відновлення енергетичної інфраструктури Донбасу.

Однак є й відчутні досягнення в імplementації норм ЄС у чинне будівельне законодавство України компромісного характеру. Постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2011 р. № 547 було затверджено Порядок застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих із нормативними документами Європейського Союзу. Цей Порядок визначає механізм одночасної дії будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, і будівельних норм, гармонізованих із нормативними документами ЄС [11].

Дія цього Порядку поширюється на здійснення проектування конструкцій будівель і споруд будівництва (нового будівництва та реконструкції), які належать до I, II, III і IV категорій складності. Для проектування об'єктів замовник разом із проектувальником може застосовувати будівельні норми, розроблені на основі національних технологічних традицій, або будівельні норми, гармонізовані із нормативними документами ЄС, що обумовлюється в завданні на проектування. У проектній документації на один об'єкт не можуть водночас застосовуватися будівельні норми, розроблені на основі національних технологічних традицій, і будівельні норми, гармонізовані із нормативними документами ЄС.

Період одночасної дії будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, і будівельних норм, гармонізованих із нормативними документами ЄС, установлюється з дати набрання чинності ДБН А. 1.1-94:2010 «Проектування будівельних конструкцій за Єврокодами. Основні положення» до втрати ним чинності або втрати чинності відповідними будівельними нормами, розробленими на основі національних технологічних традицій. Інформацій-

но-методичне забезпечення в період одночасної дії будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, і будівельних норм, гармонізованих із нормативними документами ЄС, здійснюється Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Висновки. Отже, виходячи з викладеного вище, можна зробити такі висновки.

1. В Україні прийнято основні нормативно-правові акти, які започатковують процес імplementації норм ЄС у законодавство України, що регулює господарські відносини у сфері будівництва й реконструкції промислових об'єктів, а також містить строки й перелік конкретних нормативних актів ЄС, які є критично важливими для позитивного оцінювання імplementації та прийнятого для обох сторін Угоди про асоціацію з ЄС рівня адаптованості законодавства в цій галузі.

Серед очевидних недоробок щодо нормативного забезпечення процесу імplementації в Україні є й позитивні моменти, зокрема у сфері технічного регулювання в будівельній галузі щодо компромісу паралельного застосування технічних норм і правил ЄС поряд з українськими відповідниками на певний адаптаційний час.

2. Можна зазначити, що із прийняттям Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» й Закону України «Про будівельні норми» компетенція центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування набула певної системності. Координація діяльності цих органів щодо збирання практики застосування будівельного законодавства, роботи щодо генерації проектів нормативно-правових актів, у тому числі й щодо внесення змін до законів України в межах процесу імplementації положень Угоди про асоціацію з ЄС, стабілізували відповідний нормативний масив. Як наслідок, маємо підстави для залучення іноземних державних і приватних інвестицій, кредитів від провідних фінансових установ ЄС з метою прискорення темпів будівництва та реконструкції як житла, так і промислових, великих інфраструктурних об'єктів загальнодержавного значення.

Будівельна галузь є базовою для економіки будь-якої країни, поживлення в галузі позитивно позначиться на динаміці економічного відродження країни, підвищенні зайнятості населення та вирішенні інших соціально-економічних проблем.

3. Значення імplementації норм законодавства ЄС у чинне законодавство України підвищується завдяки не тільки необхідності залучення державних і приватних інвестицій у будівельну галузь, а ще й завдяки розробці механізмів відновлення промисловості й інфраструктури, пошкодженої (або зруйнованої) збройним конфліктом в окремих районах Донецької та Луганської областей, щодо яких передбачається залучення коштів фінансових інституцій передусім ЄС. Такі інституції зацікавлені у збільшенні обсягів допомоги й інвестицій лише в разі стабільного правового середовища, яке є їм зрозумілим і відповідає певним стандартам.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Економіка України за січень–липень 2015 р. // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 159. – С. 6.
2. Миронець І.М. До питання кодифікації будівельного законодавства / І.М. Миронець // Адвокат. – 2010. – № 3(114). – С. 44–48.
3. Старостин В. К вопросу о вертикальной интеграции в строительном комплексе / В. Старостин // Экономист. – 2012. – № 6. – С. 49–54.
4. Квасніцька О. Містобудівне законодавство України: проблеми та перспективи розвитку / О. Квасніцька // Підприємство, господарство і право. – 2008. – № 7. – С. 12–15.
5. Директива 2006/123/ЕС Про послуги на внутрішньому ринку // Official Journal of the European Union, L 376. – 27.12.2006. – Р. 36.
6. План заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014–2017 рр., затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 р. № 847-р // Офіційний вісник України. – 2014. – № 77. – Ст. 2197.
7. Про будівельні норми : Закон України від 05.11.2009 р. № 1704-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 5. – Ст. 41.
8. Регламент (ЄС) № 305/2011 Європейського Парламенту та Ради від 09.03.2011 р., що встановлює гармонізовані умови для розміщення на ринку будівельних виробів та скасовує Директиву Ради 89/106/ЄЕС // Офіційний вісник ЄС, L 88. – 04.04.2011. – С. 5–43.
9. Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні : Постанова Верховної Ради України від 04.06.2015 р. № 509-VIII // Офіційний вісник України. – 2015. – № 52. – Ст. 1668.
10. Ковалев І.Л. Экономические аспекты проектирования, строительства и эксплуатации мини-ТЭЦ в Беларуси / И.Л. Ковалев, Л.И. Ковалев // PROBLEMELE ENERGETICII REGIONALE. – 2013. – № 2 (22). – С. 93–107.
11. Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2011 р. № 547 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 40. – Ст. 1641.

УДК 346.12

СПОСОБИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСТАВНОЇ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ОБІГУ

Дучал О.Ф., аспірант
Інститут економіко-правових досліджень
Національної академії наук України

У статті розглянуто передбачені чинним законодавством України способи використання заставної й надано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання.

Ключові слова: заставна, індосамент, рефінансування, операція РЕПО, застава заставної, емісія іпотечних цінних паперів.

В статье рассмотрены предусмотренные действующим законодательством Украины способы использования закладной и предоставлены предложения относительно совершенствования правового регулирования.

Ключевые слова: закладная, индоссамент, рефинансирование, операция РЕПО, залог закладной, эмиссия ипотечных ценных бумаг.

Duchal O.F. METHOD OF MORTGAGE BONDS USE IN ECONOMIC CIRCULATION.

In the article studied methods of use a mortgage bonds under current Ukrainian legislation and provided propositions regarding improving the legal regulation.

Key words: mortgage bonds, endorsement, refinancing, repo transactions collateral mortgage, issuance of mortgage-backed securities.

Постановка проблеми. Використання заставної є ключовим моментом в дослідженні й упровадженні заставної в господарському обігу України. Аспекти, пов'язані з випуском, упровадженням, анулюванням заставних, не мають практичного змісту в разі відсутності зрозумілих способів використання заставних у господарському обігу. Чинне законодавство передбачає чотири способи використання заставної у сфері господарювання. І хоча по-рядок використання прописаний, проте реалізація наведеного викликає деякі практичні проблеми, які потребують вдосконалення чинного законодавства.

Ступінь розробленості проблеми. Указаним питанням займалися такі дослідники, як Є.В. Серков, Ю.Я. Кравченко, Р.В. Карпов, О.М. Харін, проте залишається низка питань

практичного характеру, які підлягають вирішенню.

Метою статті є дослідження способів використання заставної в господарському обігу, виявлення проблемних питань практичного характеру для їх нормативного врегулювання.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 28 Закону України «Про іпотеку» [1, с. 45], власник заставної може до настання строку виконання боржником зобов'язань за заставною проводити операції із належними йому заставними для рефінансування власної діяльності шляхом залучення додаткових коштів від інших осіб. Під таким рефінансуванням власної діяльності в літературі розуміють процес залучення коштів із використанням іпотечної заставної з метою збільшення обігових ресурсів власника заставної [2, с. 15]. Указана